

Yrkes högskolan

RAPPORT 2023

Områdesanalys: Byggnation

PUBLICERAD: 23-06-01

UPPDATERAD: -

DNR: MYH 2023/2395

ISBN: 978-91-89815-01-8

Myndigheten för yrkes högskolan

Innehåll

Inledning	3
Innehåll.....	4
Yrkeshögskolans utbildningsinriktningar.....	4
Avstämningar.....	4
Yrkeshögskolans statistik.....	5
Bedömning av platsernas utveckling.....	5
Byggnation	6
Utfall ansökan 2022.....	8
Resultat från genomförda utbildningar.....	10
Efterfrågan på kompetens på 3–5 års sikt.....	13
Regionalt utbud och regional efterfrågan.....	17
Bedömning av utvecklingen för nya platser 2023 och på 3–5 års sikt.....	22
Definitioner	25

Inledning

Det här är ett analysunderlag som visar hur myndigheten ser på utbildningarnas resultat, efterfrågan på kompetens och utvecklingen av utbildningsplatser inom en viss utbildningsinriktning – eller en gruppering av utbildningsinriktningar som har en koppling till varandra.

I underlaget presenteras statistik avseende pågående och beviljade utbildningsplatser, resultat för en utbildningsinriktning, eller en gruppering av utbildningsinriktningar samt information om efterfrågan. Varje presentation avslutas med en bedömning av hur myndigheten ser på utvecklingen av utbildningsplatser inom en viss utbildningsinriktning de kommande 3–5 åren och hur många platser som kan beviljas i kommande ansökan.

Bedömningen bygger på en avvägning av vad som är rimligt att bevilja utifrån en rad faktorer, där de tre främsta är

- det ekonomiska utrymme som myndigheten beräknar ha för att bevilja statsbidrag och särskilda medel för programmen
- dimensionering av redan beviljade platser och pågående utbildningar
- efterfrågan på kompetens.

Det bör understrykas, att det kan finnas skillnader gentemot bedömningen och den efterfrågan på kompetens som finns. Myndigheten har begränsade medel och en mängd prioriteringar måste göras mellan samtliga utbildningsinriktningar. Det kan innebära att efterfrågan inte kan matchas med motsvarande antal utbildningsplatser. Andra faktorer kan också påverka och som leder till att det inte är rimligt att genomföra en ökning av en utbildningsinriktning.

Enligt förordningen (2011:1162) med instruktion för Myndigheten för yrkeshögskolan ska myndigheten analysera arbetsmarknadens behov av utbildningar inom yrkeshögskolan.

Målsättningen med områdesanalysen är att bidra till ökad transparens och tydlighet. Underlaget kan både hänvisas till inför det att en ansökan öppnar och vid bedömning och kan förhoppningsvis bidra till att skapa en röd tråd från den enskilda ansökan till myndighetens beslut. Det är värt att understryka att bedömningen av en utbildningsansökan väger in fler faktorer än just områdesanalyserna.

Innehåll

Strukturen är densamma för samtliga områdesanalyser. Varje områdesanalys innehåller följande information:

- utfall av årets ansökan och det nya utbildningsutbudet
- resultat från genomförda utbildningar
- beskrivning av efterfrågan på 3–5 års sikt
- regionalt utbud och regional efterfrågan
- bedömning av nya platser med avslut per år.

Yrkeshögskolans utbildningsinriktningar

Det finns drygt 200 utbildningsinriktningar inom yrkeshögskolan. Till varje utbildningsinriktning hör en SUN-kod som myndigheten har tagit fram genom att utgå från Svensk utbildningsnomenklatur (SUN). All statistik som presenteras är uppbyggd efter detta system.

Varje utbildningsinriktning leder till en yrkesroll eller flera närliggande yrkesroller. Det finns också utbildningsinriktningar som kategoriseras som "övriga" utbildningsinriktningar. Dessa övriga SUN-koder kan innehålla både specifika utbildningar för vilka det av någon anledning saknas en dedikerad inriktning, eller mer obestämbara utbildningar som inte passar in i några av de andra SUN-koderna.

Antalet utbildningsinriktningar kan förändras över tid. Myndigheten kan ta bort eller lägga till SUN-koder beroende på utvecklingen på arbetsmarknaden.

Avstämningar

I framtagandet av denna områdesanalys har avstämningar skett med olika berörda branscher eller andra relevanta aktörer som kan bidra till att ge en samlad bild av efterfrågan på kompetens på nationell och regional nivå.

Yrkeshögskolans statistik

Det finns en hel del statistik om yrkeshögskolan och för den som vill veta mer hänvisas till myh.se och scb.se.

Här presenteras endast en begränsad del och det statistiska underlaget som tas upp är

- statistik över pågående och beviljade utbildningsplatser per utbildningsinriktning
- examensgrad från avslutade utbildningar per utbildningsinriktning
- andel i arbete från avslutade utbildningar per utbildningsinriktning
- arbetets överensstämmelse med utbildningen per utbildningsinriktning
- utnyttjade platser per utbildningsinriktning.

Statistik över pågående och beviljade utbildningsplatser utgör en grund för dimensionering av nya utbildningsplatser. Det som är särskilt relevant att visa i detta sammanhang är statistik över platser per slutår, för att illustrera vilket utflöde av kompetens som utbildningarna kan bidra med per år om alla beviljade platser utnyttjas.

Statistiken visar också var i landet beviljade utbildningar är placerade. Utbildningar inom yrkeshögskolan ska ha en utifrån arbetslivet lämplig regional placering och den regionala efterfrågan är en viktig aspekt vid beviljandet av nya platser.

Examensgrad, andel i arbete, arbetets överensstämmelse med utbildningen samt utnyttjade platser är alla olika sätt att mäta utbildningarnas resultat per utbildningsinriktning.

Bedömning av platsernas utveckling

Det nya underlaget avslutas med en bedömning av hur antalet platser per utbildningsinriktning kommer att utvecklas på 3–5 års sikt och hur många platser som kan beviljas i kommande ansökan.

Bedömningen är inte ett facit över hur det kommer att bli. Antalet platser kan komma att bli lägre eller högre än bedömningen. Det beror på en mängd faktorer så som bedömning av ansökningar, förändringar i vår omvärld och hur mycket statsbidrag eller särskilda medel som kan fördelas mellan alla utbildningsinriktningar.

Byggnation

Denna områdesanalys omfattar de utbildningsinriktningar som bidrar till kompetensförsörjningen inom byggbranschen.

Kart- och mättekniker

SUN-KOD
580xa

**Övriga utbildningar inom samhälls-
byggnad och byggnadsteknik**

SUN-KOD
580xy

Bygglovshandläggare

SUN-KOD
581xa

**Övriga utbildningar samhälls-
byggnad och arkitektur**

SUN-KOD
581xy

Konstruktör/projektör, bygg

SUN-KOD
582ca

Byggnadsarbete mot miljö

SUN-KOD
582cc

Produktionsledare/arbetsledare, bygg

SUN-KOD
582ct

Övriga utbildningar byggnadsarbete

SUN-KOD
582cy

**Övriga utbildningar byggnads- och
anläggningsteknik**

SUN-KOD
582xy

Utfall ansökan 2022

Utbildningsinriktningar	Ansökningar	Beviljade ansökningar
Kart- och mättekniker	8	2
Övriga utbildningar inom samhällsbyggnad och byggnadsteknik	3	2
Bygglövshandläggare	5	2
Övriga utbildningar samhällsbyggnad och arkitektur	2	1
Konstruktör/projektör, bygg	17	5
Byggnadsarbete mot miljö	7	4
Produktionsledare/arbetsledare, bygg	21	6
Övriga utbildningar byggnadsarbete	11	2
Övriga utbildningar byggnads- och anläggningsteknik	5	2

Källa: MYH.

Pågående och beslutade platser per utbildningsinriktning och slutår. Färgmarkeringen visar vilka år som kommande beslut kan påverka.

Utbildningsinriktningar	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Kart- och mättekniker	225	220	255	205	55	
Övriga utbildningar inom samhällsbyggnad och byggnadsteknik*	140	160	105	35		
Bygglövshandläggare	123	220	220	120	55	
Övriga utbildningar samhällsbyggnad och arkitektur**	60	30	30	30		
Konstruktör/projektör, bygg	420	413	428	323	169	

Utbildningsinriktningar	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Byggnadsarbete mot miljö	137	172	190	120	95	
Produktionsledare/arbetsledare, bygg	484	676	621	322	90	
Övriga utbildningar byggnadsarbete***	251	209	210	175	55	
Övriga utbildningar byggnads- och anläggningsteknik****	32	61	96	35	35	

*Innehåller utbildningar i GIS och GIT.

**Innehåller utbildningar inom arkitekturvisualisering och stadsbyggnad.

***Innehåller utbildningar inom entreprenad och projektledning för olika specialiseringsområden.

****Innehåller utbildningar inom digitalisering, installation samt energi.

Källa: MYH.

Platser som beviljas efter ansökan 2023 påverkar i huvudsak slutåren 2025–2026 och framåt. Detta beroende på att flertalet av utbildningarna är mellan 200 och 400 yrkeshögskolepoäng långa. Nya platser kan fyllas på vid varje ansökan och på så vis byggs utflödet på framåt.

Utöver dessa platser beviljades utbildningsinriktningen övriga utbildningar byggnadsarbete tio YH-flex platser 2022 och tio platser 2023. Utbildningsinriktningen bygglovshandläggare beviljades fyra platser inom YH-flex 2023.

Under 2023 pågår en genomgång och översyn av strukturen för de byggrelaterade utbildningsinriktningarna i syfte att kunna säkerställa ett så korrekt och transparent utbildningsutbud som möjligt. Beroende på utfallet av översynen, kan redovisningen komma att förändras något till nästa års områdesanalys. Det gäller exempelvis utbildningsinriktningen övriga utbildningar byggnadsarbete. Här ingår i nuläget utbildningar till entreprenadingenjör. En eventuell omkodning av dessa kan komma att ske framöver.

Det finns ytterligare områdesanalyser med koppling till byggbranschen som har publicerats under våren. De heter *Anläggning, Trä- och möbelproduktion, Vatten och avlopp – VA* samt *Installation*. Sedan tidigare finns även en publicerad områdesanalys som heter *Fastighet*. Utbildningsinriktningen kart- och mättekniker presenteras även i de områdesanalyser som heter *Järnväg* och *Anläggning*.

Resultat från genomförda utbildningar

Examensgraden de tre senaste slutåren.

Utbildningsinriktningar	2019	2020	2021
Kart- och mättekniker	67 %	71 %	61 %
Övriga utbildningar inom samhällsbyggnad och byggnadsteknik	76 %	34 %	59 %
Bygglövshandläggare	58 %	70 %	67 %
Övriga utbildningar samhällsbyggnad och arkitektur	100 %	88 %	68 %
Konstruktör/projektör, bygg	77 %	75 %	74 %
Byggnadsarbete mot miljö	56 %	67 %	69 %
Produktionsledare/arbetsledare, bygg	68 %	73 %	67 %
Övriga utbildningar byggnadsarbete	69 %	66 %	60 %
Övriga utbildningar byggnads- och anläggningsteknik
Totalt för yrkeshögskolan	72 %	72 %	70 %

Källa: SCB.

Om en cell är prickad betyder det att antalet observationer är för få för att kunna visas.

Andel i arbete och arbetets överensstämmelse med utbildningen helt eller till största delen året efter examen (avser examinerade 2021).

	Överensstämmelse arbete – utbildning					
	Andel i arbete	Felmarg. ±	Helt/till största delen	Felmarg. ±	Till viss del	Felmarg. ±
Kart- och mättekniker	93 %	6 %	83 %	8 %	8 %	6 %
Bygglovs-handläggare	91 %	4 %	77 %	8 %	14 %	6 %
Konstruktör/projektör, bygg	88 %	7 %	61 %	12 %	24 %	10 %
Produktionsledare/arbetsledare, bygg	95 %	4 %	73 %	7 %	23 %	7 %
Övriga utbildningar byggnadsarbete	89 %	8 %	53 %	12 %	37 %	11 %
Totalt för yrkeshögskolan	91 %	1 %	65 %	1 %	25 %	1 %

Angivet med 95 procents konfidensintervall.

Källa: SCB.

För resterande utbildningsinriktningar redovisas inga data då antalet observationer är för få för att kunna visas.

Andel outnyttjade platser per startår.

Utbildningsinriktningar	2020	2021	2022
Kart- och mättekniker	3 %	0 %	18 %
Övriga utbildningar inom samhällsbyggnad och byggnadsteknik	3 %	0 %	0 %
Bygglovshandläggare	0 %	0 %	0 %
Övriga utbildningar samhällsbyggnad och arkitektur	7 %	2 %	0 %
Konstruktör/projektör, bygg	12 %	12 %	10 %
Byggnadsarbete mot miljö	1 %	15 %	21 %
Produktionsledare/arbetsledare, bygg	5 %	22 %	19 %
Övriga utbildningar byggnadsarbete	3 %	0 %	5 %
Övriga utbildningar byggnads- och anläggningsteknik	27 %	6 %	35 %
Totalt för yrkeshögskolan	9 %	9 %	12 %

Källa: MYH.

Reflektion över resultat från genomförda utbildningar

Flertalet av utbildningsinriktningarna i denna områdesanalys har det senaste året haft en examensgrad som är ungefär i nivå med genomsnittet för yrkeshögskolan. Kart- och mättekniker, övriga utbildningar inom samhällsbyggnad och byggnadsteknik samt övriga utbildningar byggnadsarbete ligger däremot något lägre. Flera av utbildningsinriktningarna har en något lägre examensgrad det senaste året jämfört med åren innan.

Andelen som fått jobb efter examen är relativt hög och ligger i nivå med genomsnittet för yrkeshögskolan. Produktionsledare/arbetsledare inom bygg sticker ut med hela 95 procent år 2022.

Överensstämmelsen mellan arbete och utbildningens innehåll är hög för kart- och mättekniker, bygglovshandläggare och produktionsledare/arbetsledare inom bygg i jämförelse med genomsnittet för yrkeshögskolan. För konstruktörer/projektörer inom bygg ligger överensstämmelsen strax under genomsnittet för yrkeshögskolan. För övriga utbildningar byggnadsarbete, där entreprenadingenjörer och vissa projektledarutbildningar ingår, är överensstämmelsen däremot lägre. Men om man inkluderar dem som uppger att arbetet överensstämmer med utbildningen till viss del ligger även denna utbildningsinriktning i nivå med genomsnittet för yrkeshögskolan.

Andelen outnyttjade platser vid start är låg för många av utbildningsinriktningarna i denna områdesanalys. Men byggnadsarbete mot miljö, produktionsledare/arbetsledare, bygg samt övriga utbildningar byggnads- och anläggningsteknik sticker ut med en relativt hög andel outnyttjade platser 2022. Även kart- och mättekniker hade en relativt hög andel outnyttjade platser 2022.

Slutsats

Resultaten visar att många av utbildningsinriktningarna i denna områdesanalys har en examensgrad i nivå med genomsnittet för yrkeshögskolan samt en låg andel outnyttjade platser vid start. Men utbildningsanordnare och yrkesliv kan göra mer för att öka kompetensförsörjningen från yrkeshögskolan genom att arbeta för att ännu fler tar examen. Myndigheten uppmanar även anordnare att bara söka så många platser per utbildning som man bedömer kommer att kunna fyllas med studerande. Detta då det råder hård konkurrens om de medel som myndigheten har att fördela och fler utbildningar kan beviljas i stället för att platser ska stå outnyttjade.

Efterfrågan på kompetens på 3–5 års sikt

Enligt Boverkets beräkning av byggbehovet behövs ungefär 60 000 nya bostäder årligen till och med 2030 för att svara mot den förväntade framtida befolkningsökningen i kombination med ett uppdämt behov av bostäder. Nästan tre fjärdedelar av bostadsbehoven bedöms vara lokaliserade till de tre storstadsregionerna. Mälardalsrådet tillsammans med branschorganisationen Byggföretagen framför i rapporten Samhällsbyggarnas arbetsmarknad från 2022 att ett rimligt antagande är att byggbranschen bara i Stockholm–Mälarregionen fram till 2030 har ett totalt rekryteringsbehov om cirka 7 000 personer per år. I rapporten konstateras vidare att det råder brist på arbetskraft i stora delar av byggprocessen, en brist som förväntas bestå kommande år inte minst kopplat till de stora satsningar på infrastruktur som ingår i Trafikverkets nationella plan för åren 2022–2033.

Samtidigt finns andra faktorer som gör framtiden oviss. I Byggföretagens prognos från april 2023 förutspås en nedgång i investeringarna inom byggsektorn som en effekt av den höga inflationen, höga material- och energipriser samt det höga ränteläget som uppstod under 2022 och som fortsatt under 2023. Detta drabbar både byggande av bostäder, lokaler och anläggningar, men framför allt är det nyproduktionen av bostäder som faller. Med anledning av de sjunkande bygginvesteringarna väntas antalet sysselsatta i byggindustrin minska till

2024. Bilden av en dystrare utveckling framöver delas av Konjunkturinstitutet som i sin konjunkturprognos från mars 2023 bedömer att Sverige går in i en lågkonjunktur 2023. Detta är en beskrivning av konjunkturläget som det ser ut strax innan publiceringen av denna områdesanalys. Samtidigt gör de ökande energipriserna att investeringar i energibesparande åtgärder påverkas positivt. Enligt Byggföretagens prognos väntas byggandet av lokaler och anläggningar vända uppåt redan nästa år, bland annat till följd av energirelaterade investeringar inom den privata anläggningssektorn.

Kart- och mättekniker samt övriga utbildningar inom samhällsbyggnad och byggnadsteknik

Dessa utbildningsinriktningar innehåller utbildningar till kart- och mättekniker samt utbildningar inom GIS och GIT. GIT står för geografisk informationsteknik medan GIS står för geografiska informationssystem. Kart- och mättekniker arbetar bland annat med att mäta upp var det som ska byggas ska placeras och följer upp att placeringen blev korrekt. Kart- och mättekniker arbetar även med databaser för geografisk information. Det finns utbildningar på högskolenivå som kan leda till liknande yrkesroller, till exempel lantmästarprogrammet, men högskolans utbildningar är generellt mer teoretiska och leder därmed inte riktigt till samma yrkesroller som dessa utbildningar.

Dessa utbildningsinriktningar kan leda fram till yrkesroller som ingår i yrkesgruppen 3117 – GIS- och kartingenjörer. Denna yrkesgrupp ingår i yrkesområdet yrken med teknisk inriktning. Arbetsförmedlingen gör ingen yrkesprognos för kart- och mättekniker eller GIS- och kartingenjörer. Men enligt Lantmäteriets rapport *Kompetensförsörjning inom geodataområdet* från 2021 uppges aktörerna inom geodatabranschen ha svårt att rekrytera rätt kompetens till flera viktiga yrkesroller. Till exempel finns det inom branschen ett behov av personer med it-kompetens i kombination med kompetens inom geodata. Det finns även ett behov av exempelvis GIS- och GIT-ingenjörer samt kart- och mättekniker.

Behovet av kompetens inom geodata drivs på av digitaliseringen inom byggbranschen och är en förutsättning för att exempelvis kunna ta fram bra planerings- och beslutsunderlag. De satsningar som görs på att bygga ut och modernisera landets infrastruktur gör också att det finns ett stort behov av denna kompetens. Även den kommunala samhällsplaneringen kräver alltmer kompetens inom digitalisering och geodata. Enligt Lantmäteriets rapport *Kompetensförsörjning inom geodataområdet* från 2021 riskerar bristen på personal med rätt kompetens att försena digitaliseringen av samhällsbyggnadsprocessen.

Bygglovshandläggare

Bygglovshandläggare tillhör yrkesgruppen 3355 – brandingenjörer och byggnadsinspektörer med flera. Inom yrkeshögskolan finns utbildningar som främst leder till yrkesrollen bygglovshandläggare, men det finns också utbildningar som kan leda till både yrkesrollen bygglovshandläggare och yrkesrollen byggnadsinspektör. Enligt Arbetsförmedlingens yrkesprognos är det små till medelstora möjligheter till arbete på tre års sikt för denna yrkesgrupp sammantaget. Yrkesprognoserna bygger på en modell som kombinerar Arbetsförmedlingens

egen verksamhetsstatistik med SCB:s statistik. Yrkesprognoserna baseras på SSYK, som står för standard för svensk yrkesklassificering och som är ett system för att gruppera individers yrken eller arbetsuppgifter. Bedömningen i yrkesprognoserna kan förändras över tid. De uppgifter som anges i denna områdesanalys baseras på vad som gällde vid tiden strax innan publiceringen av områdesanalysen. Enligt den enkät som Sveriges kommuner och regioner (SKR) genomför regelbundet är dock både bygglovshandläggare och byggnadsinspektörer bristyrken. Den senaste enkäten gjordes 2021 och där svarar 51 procent av kommunerna att de försökt rekrytera bygglovshandläggare de senaste tolv månaderna. 54 procent av dessa kommuner säger att det är brist på sökande till den yrkesrollen. Det är den tredje högsta bristnivån enligt SKR:s enkät. Allra störst brist råder det enligt SKR på byggnadsinspektörer. Där säger 62 procent av kommunerna att det råder brist på sökande. Samtidigt är det färre kommuner som försökt rekrytera till den yrkesrollen.

Det finns även utbildningar via högskolan som kan bidra till att tillgodose kompetensbehoven när det gäller bygglovshandläggare och byggnadsinspektörer, till exempel arkitekt- eller ingenjörsutbildningar, men dessa bör då kompletteras med kompetens inom plan- och bygglagstiftningen samt kommunal och offentlig förvaltning.

Övriga utbildningar samhällsbyggnad och arkitektur

Denna utbildningsinriktning innehåller utbildningar inom arkitekturvisualisering samt stadsbyggnad. Alternativa utbildningsvägar till de yrkesroller som dessa utbildningar leder till kan vara högskoleutbildning inom grafisk design, informationsdesign samt arkitektur och visualisering. Några exempel på utbildningar kan vara högskoleingenjörsutbildning i byggt teknik med arkitektur, byggingenjör – teknik och arkitektur samt stadsbyggnad, stadsutveckling och planering.

Dessa utbildningar kan leda till yrkesroller som ingår i yrkesgruppen 2163 – planeringsarkitekter med flera. Enligt Arbetsförmedlingens yrkesprognos är det stora möjligheter till arbete på tre års sikt för denna yrkesgrupp.

Byggnadsarbete mot miljö

Denna utbildningsinriktning innehåller utbildningar som kan leda till yrkesroller som exempelvis miljösamordnare eller hållbarhetsstrateg inom bygg. Dessa yrkesroller arbetar till exempel med att miljösäkra arbetet i samband med byggproduktion eller ombyggnad. Hållbarhetsfrågor handlar om allt från certifieringssystem och regelverk till återbruk. Yrkesrollen miljösamordnare ingår i yrkesgruppen 2182 – specialister inom miljöskydd och miljöteknik. Enligt Arbetsförmedlingens yrkesprognos är det stora möjligheter till arbete på tre års sikt för denna yrkesgrupp.

Det finns alternativa utbildningsvägar via högskolan till dessa yrkesroller, till exempel kandidatprogram till miljövetare. Dessa utbildningar är dock i regel bredare och leder till något andra yrkesroller, till exempel som utredare.

Sverige antog 2017 ett klimatpolitiskt ramverk med det långsiktiga målet att Sverige inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären senast år 2045. Detta gör hållbarhetsfrågor oerhört viktiga för byggbranschen. Bygg- och fastighetssektorn svarade 2020 för 21 procent av Sveriges totala utsläpp av växthusgaser enligt Boverkets miljöindikatorer för hållbart byggande och förvaltning. Detta ställer stora krav på kompetenser inom hållbarhet och miljösamordning inom byggbranschen.

Konstruktör/projektör, bygg, produktionsledare/arbetsledare, bygg samt övriga utbildningar byggnadsarbete

Dessa utbildningsinriktningar kan leda till yrkesroller som till exempel byggprojektör, byggnadsingenjör, BIM-samordnare, arbetsledare bygg och anläggning, byggproduktionsledare eller entreprenadingenjör. Dessa yrkesroller ingår i yrkesgruppen 3112 – ingenjörer och tekniker inom bygg och anläggning. Enligt Arbetsförmedlingens yrkesprognos är det stora möjligheter till arbete på tre års sikt för denna yrkesgrupp. Bilden bekräftas av SCB:s rapport *Trender och prognoser 2020* som beskriver en risk för brist på kompetens till och med 2035 för utbildningsgruppen YH-tekniker och gymnasieingenjörer som inkluderar yrkesroller som dessa utbildningsinriktningar leder till.

Alternativa utbildningsvägar finns via högskolan, till exempel utbildning till byggingenjör. Högskoleutbildningarna är dock både bredare samt mer teoretiska, och förmedlar inte samma praktiska färdigheter som en yrkeshögskoleutbildning inom byggnation. Förberedande utbildning på gymnasienivå finns genom bygg- och anläggningsprogrammet samt teknikprogrammet med inriktning mot samhällsbyggande och miljö.

När det gäller utvecklingen inom byggsektorn betonar branschen vikten av digitalisering, som ett viktigt steg på vägen mot en effektivare produktion. BIM är en nyckelkompetens i denna utveckling. Digitaliseringen driver även på behovet av kompetens inom datasamordning. En annan viktig aspekt handlar om hållbarhet i termer av såväl ekologisk, som social och ekonomisk hållbarhet. Myndighetens samlade bild är att det finns ett behov av ökad kompetens inom hållbarhet i branschen, till exempel i termer av hållbara materialval och kunskap om klimatutsläpp. Men även om resurshantering i termer av exempelvis återbruk samt cirkulär ekonomi och cirkulärt byggande. Inte minst är ökad kompetens inom energi-effektivisering och energieffektivt byggande nödvändigt, för att klara energiomställningen. Utöver de utbildningsinriktningar som beskrivits ovan finns det inom yrkeshögskolan även utbildningar för ledande eller samordnande roller inom byggprocessen, kopplat till installation, batterilagring, el och energi. Teknikutvecklingen inom energieffektivisering och installation går fort och installationstekniken utgör en allt större andel av kostnaden för nya fastigheter. För befintliga fastigheter finns stora behov av energieffektiviseringar vilket drivs på av höga elkostnader. För mer information om efterfrågan på kompetens inom installation se även områdesanalysen som heter *Installation*.

Regionalt utbud och regional efterfrågan

Nedanstående tabeller visar antal platser som avslutas per år i respektive region/län. Antal platser innebär tillgängliga utbildningsplatser och det är inte säkert att det motsvarar antal personer som examineras.

Utbildning till *kart- och mättekniker*. Antal platser per region/län och slutår. Färgmarkeringen visar vilka år kommande beslut kan påverka.

Platser med slutår per län	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Jönköping	20	20	20			
Skåne	35	35	35	35		
Stockholm	70	35	35	35		
Västerbotten		30	30	30		
Västernorrland	20	20	20	20		
Västmanland			35	35	35	
Västra Götaland	60	60	60	30		
Östergötland	20	20	20	20	20	

Källa: MYH.

Utbildning till *övriga utbildningar inom samhällsbyggnad och byggnadsteknik*. Antal platser per region/län och slutår. Färgmarkeringen visar vilka år kommande beslut kan påverka.

Platser med slutår per län	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Gävleborg	35	55	35	35		
Skåne	35	35	35			
Uppsala	70	70	35			

Källa: MYH.

Utbildning till bygglovshandläggare. Antal platser per region/län och slutår. Färgmarkeringen visar vilka år kommande beslut kan påverka.

Platser med slutår per län	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Halland, Kalmar och Västra Götaland*	28	30	30	30		
Jönköping, Kronoberg och Skåne*	35	35	30	30	30	
Dalarna och Stockholm*		30	30			
Gävleborg, Skåne och Stockholm*		35	35	35		
Stockholm	30	35	70			
Västernorrland		25	25	25	25	
Västra Götaland	30	30				

*Uppgifterna bygger på att flera orter har uppgetts i ansökan. Det är inte säkert att utbildning kommer att genomföras på samtliga av dessa orter.

Källa: MYH.

Utbildning till övriga utbildningar samhällsbyggnad och arkitektur. Antal platser per region/län och slutår. Färgmarkeringen visar vilka år kommande beslut kan påverka.

Platser med slutår per län	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Stockholm	30					
Västra Götaland	30	30	30	30		

Källa: MYH.

Utbildning till konstruktör/projektör, bygg. Antal platser per region/län och slutår. Färgmarkeringen visar vilka år kommande beslut kan påverka.

Platser med slutår per län	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Halland	52	52	32	32	32	
Jönköping	40	40	40			
Norrbottn	26	30	30	30		
Jönköping och Kronoberg*		30	30	30		
Skåne, Stockholm och Västra Götaland*			35	35	35	
Skåne	35	32	32	32		
Stockholm	137	99	134	134	102	
Uppsala		35				
Västerbotten	65	35	35			
Västra Götaland	65	60	60	30		

*Uppgifterna bygger på att flera orter har uppgetts i ansökan. Det är inte säkert att utbildning kommer att genomföras på samtliga av dessa orter.

Källa: MYH.

Utbildning till byggnadsarbete mot miljö. Antal platser per region/län och slutår. Färgmarkeringen visar vilka år kommande beslut kan påverka.

Platser med slutår per län	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Jönköping	35	35				
Kronoberg			25	25		
Stockholm och Västra Götaland*	35	35	35			
Gävleborg, Jämtland, Norrbotten, Skåne och Stockholm*		35	35			
Stockholm	35	35	35	35	35	
Västra Götaland	32	32	60	60	60	

*Uppgifterna bygger på att flera orter har uppgetts i ansökan. Det är inte säkert att utbildning kommer att genomföras på samtliga av dessa orter.

Källa: MYH.

Utbildning till produktionsledare/arbetsledare, bygg. Antal platser per region/län och slutår. Färgmarkeringen visar vilka år kommande beslut kan påverka.

Platser med slutår per län	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Jönköping	45	70	45	25		
Kalmar	25	25				
Gotland och Stockholm*	35	35	35	35	35	
Stockholm och Värmland*		35	35	35		
Stockholm och Västmanland*			30	30	30	
Blekinge, Gävleborg, Jämtland, Stockholm och Södermanland*	35	70				
Norrboten, Västerbotten och Västernorrland*			35	35		
Dalarna, Uppsala, Västra Götaland och Östergötland*		30	30	30		
Skåne	106	131	106	45		
Stockholm	100	130	130	30		
Västerbotten	30	30	30			
Västra Götaland	88	100	125	57	25	
Östergötland	20	20	20			

*Uppgifterna bygger på att flera orter har uppgetts i ansökan. Det är inte säkert att utbildning kommer att genomföras på samtliga av dessa orter.

Källa: MYH.

Utbildning till övriga utbildningar byggnadsarbete. Antal platser per region/län och slutår. Färgmarkeringen visar vilka år kommande beslut kan påverka.

Platser med slutår per län	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Skåne, Stockholm, Södermanland och Uppsala*	30					
Skåne	64	84	85	85	35	
Stockholm	105	70	70	35		
Västra Götaland	32	35	35	35		
Östergötland	20	20	20	20	20	

*Uppgifterna bygger på att flera orter har uppgetts i ansökan. Det är inte säkert att utbildning kommer att genomföras på samtliga av dessa orter.

Källa: MYH.

Utbildning till övriga utbildningar byggnads- och anläggningsteknik. Antal platser per region/län och slutår. Färgmarkeringen visar vilka år kommande beslut kan påverka.

Platser med slutår per län	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Kalmar		35	35			
Blekinge, Gotland, Gävleborg och Stockholm*			35	35	35	
Stockholm	32	26	26			

*Uppgifterna bygger på att flera orter har uppgetts i ansökan. Det är inte säkert att utbildning kommer att genomföras på samtliga av dessa orter.

Källa: MYH.

Denna översikt visar att det finns en spridning av utbildningsplatser över landet, vilket återspeglar att det finns arbetstillfällen och behov av kompetens över hela landet. De största volymerna sett till antal utbildningsplatser är dock koncentrerade till storstadsregionerna, som också har de största behoven av nya bostäder. Det ligger omfattande satsningar på infrastruktur i Trafikverkets nationella plan för åren 2022–2033. Dessa satsningar täcker in stora delar av landet från norr till söder och väster till öster, vilket gör att det finns ett behov

av kompetens på många platser i landet. Myndigheten noterar även att de omfattande industrisatsningar som sker i Norrbotten och Västerbotten innebär stora utmaningar för samhällsutbyggnad och infrastruktur. När regionerna växer med fler invånare och arbetsplatser krävs stora satsningar på byggandet av såväl bostäder som samhällsfastigheter, vilket kräver tillgång till personal med rätt kompetens.

Regionalt utvecklingsansvariga

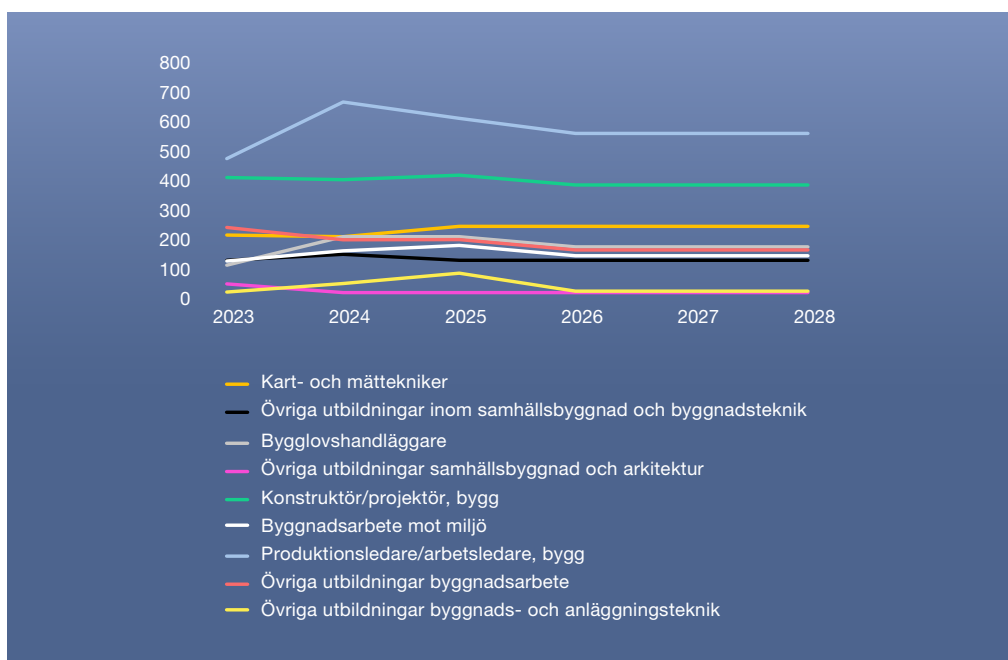
Myndigheten för också en dialog om efterfrågan på kompetens med regionernas utvecklingsansvariga (RUA).

Även om efterfrågan på kompetens inom byggbranschen påverkas av det osäkra ekonomiska läget som råder för närvarande betonar flera av regionerna att de ser ett långsiktigt behov av ökad kompetens inom byggbranschen generellt. Flera regioner nämner särskilt behov av bygglovshandläggare samt arbetsledare och produktionsledare. Men det påpekas också att det finns utmaningar när det gäller kompetens för de flesta yrkesroller inom branschen. Nästan samtliga regioner ser dessutom utmaningar gällande kompetensförsörjning kopplat till satsningar på infrastruktur. Flera av regionerna lyfter att detta är en särskilt viktig fråga i deras region.

Bedömning av utvecklingen för nya platser 2023 och på 3–5 års sikt

Det finns en stor långsiktig efterfrågan på kompetens från arbetsmarknadens sida för utbildningsinriktningarna i denna analys, trots det nuvarande ekonomiska läget. För att klara av att bygga de bostäder som behövs framöver samt genomföra planerade infrastruktur-satsningar, är det angeläget att säkerställa tillgången till rätt kompetens. Behovet av kompetens drivs på av utmaningar kopplat till klimatförändringar, klimatomställning och energieffektivisering. Myndigheten bedömer därför att nivån för området bör bibehållas så långt det är möjligt, trots att yrkeshögskolan inte längre befinner sig i en expansion.

Myndigheten bedömer att platser med slutår kommer att utvecklas enligt följande för perioden 2023–2028.

Bedömningen bygger på att följande volymer beviljas i ansökan 2023

Som beskrivs inledningsvis är bedömningen inte ett facit över hur det kommer att bli. Antalet platser kan komma att bli färre eller fler än bedömningen. Det beror på en mängd faktorer såsom bedömning av ansökningar, förändringar i vår omvärld och hur mycket statsbidrag eller särskilda medel som kan fördelas mellan samtliga utbildningsinriktningar. För utbildningsinriktningar som får noll platser i tabellen kan det vara så att det till exempel beviljats platser föregående år. Se diagrammet ovan för bedömningen av platsernas utveckling över tid.

Bedömningen kommer att ses över årligen, i samband med att områdesanalyserna uppdateras.

Utbildningsinriktningar	Platser (cirka)
Kart- och mättekniker	50 platser för start 2024
Övriga utbildningar inom samhällsbyggnad och byggnadsteknik	35 platser för start 2024
Bygglövshandläggare	65 platser för start 2024
Övriga utbildningar samhällsbyggnad och arkitektur	0 platser för start 2024
Konstruktör/projektör, bygg	70 platser för start 2024
Byggnadsarbete mot miljö	35 platser för start 2024
Produktionsledare/arbetsledare, bygg	245 platser för start 2024
Övriga utbildningar byggnadsarbete	0 platser för start 2024
Övriga utbildningar byggnads- och anläggningsteknik	0 platser för start 2024

DEFINITIONER

Andel i arbete	<p>De examinerades sysselsättning följs upp årligen via en enkät. Det huvudsakliga syftet är att ta reda på hur stor andel av de examinerade som har ett arbete året efter examen och hur väl arbetet överensstämmer med utbildningen.</p> <p>Andel i arbete avser examinerade som har uppgett att de har arbete året efter sin examen. Studerande på utbildningar som inte ger examen eller som inte har tagit examen ingår inte i undersökningen.</p>
Arbetets överensstämmelse med utbildningen, helt eller till största delen	<p>Arbetets överensstämmelse med utbildningen, för examinerade som uppgett att de har ett arbete året efter sin examen, mäter hur väl arbetet överensstämmer med utbildningen enligt tre indelningar: helt eller till största delen, till viss del eller inte alls. I detta material har endast resultatet för helt eller till största delen samt till viss del använts.</p> <p>Studerande på utbildningar som inte ger examen eller som inte har tagit examen ingår inte i undersökningen.</p>
Examensgrad	<p>Statistiska centralbyrån (SCB) är ansvarig för officiell statistik om yrkeshögskolan. Den officiella statistiken innehåller bland annat statistik om examinerade och examensgrad.</p> <p>Examensgrad beräknas som andel examinerade av antagna som bedrivit studier på utbildningar som ger examen.</p> <p>Examinerade avser antagna som har uppfyllt alla villkor för examen. Examinerade hänförs till det slutår som en utbildningsomgång har.</p> <p>För examinerade finns en eftersläpning i statistiken på grund av sena kompletteringar. Uppgifter för det senaste referensåret redovisas därför i november.</p>
Konfidensintervall	<p>Eftersom svarsbortfall förekommer är statistiken behäftad med viss osäkerhet. De redovisade procenttalen är därför skattningar med ett 95-procentigt konfidensintervall, vilket innebär att det sanna värdet ligger inom ett visst intervall med 95 procents säkerhet. Intervallet skrivs ut bredvid punktskattningen (andelen) med symbolen \pm, till exempel 90 ± 2. Det betyder att det sanna värdet, med 95 procents säkerhet ligger mellan 88 och 92 procent (SCB).</p>
Outnyttjade platser	<p>Outnyttjade platser avser summan av inställda platser och outnyttjade platser tre veckor efter start på varje enskild utbildningsomgång.</p>
SUN-inriktningar	<p>Svensk Utbildningsnomenklatur (SUN) är en klassificering av utbildningar som SCB ansvarar för. Den är en standard för klassificering av enskilda utbildningar samtidigt som den utgör ett system för aggregering av utbildningar till större grupper. Varje utbildning grupperas efter SUN-inriktning. Den mest aggregerade nivån är en position (en siffra). Den mest detaljerade nivån är fyra positioner (tre siffror och en bokstav).</p> <p>Myndigheten för yrkeshögskolan behöver dock kunna gruppera utbildningarna efter en mer detaljerad indelning än den officiella. Därför har myndigheten gjort en egen utvidgning av SUN genom att skapa en femte position bestående av ytterligare en bokstav. Syftet med den lokala utvidgningen är att komma närmare yrken och yrkesroller.</p>

Rätt kompetens i rätt tid.

Myndigheten för yrkeshögskolan

Myndigheten för yrkeshögskolan
Box 145, 721 05 Västerås
www.myh.se